

ເຕັກນິກການປູກສາລີ

ສະເໜີໂດຍ: ທ້າວ ຄຳພັນ ໄຊຍະລາດ

ວິຊາການ ສູນຄົ້ນຄວ້າສາລີ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ກ. ສະພາບການຜະລິດສາລີຢູ່ ປະເທດເຮົາ

ການປູກສາລີເປັນສິນຄ້າແມ່ນໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ, ສາລີເປັນພືດບູລະມະສິດຂອງປະເທດ ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການສູງທັງຕະຫລາດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສາກົນ. ການປູກສາລີສ່ວນຫຼາຍແມ່ນປູກເພື່ອຂາຍພືດອາຫານສັດ ແລະ ປູກເພື່ອສົ່ງອອກໄປບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ, ເນື້ອທີ່ປູກສາລີຢູ່ ລາວໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ແລະ ໃນປະຈຸບັນໄດ້ຈັດລຽງເປັນພືດອັນດັບ 3 ຮອງຈາກເຂົ້າ ແລະ ມັນຕົ້ນ

ສາລີສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນປູກໃນພື້ນທີ່ເຂດນອກຊົນລະປະທານ, ເນື້ອທີ່ປະມານ 93% ປູກໃນລະດູຝົນ, ປະມານ 7 % ລະດູແລ້ງ ແລະ ໄດ້ແບ່ງເຂດການປູກສາລີອອກເປັນກຸ່ມຜະລິດດັ່ງນີ້:

#. ກຸ່ມທີ 1: ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ໂດຍສະເພາະ ມ. ແກ່ນທ້າວ, ມ. ປາກລາຍ ເຂດດັ່ງ ກ່າວມີລະບົບການຂົນສົ່ງທີ່ດີ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຕະຫລາດປະເທດໄທໄດ້ສະດວກ.

#. ກຸ່ມທີ 2: ແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ບໍ່ແກ້ວ, ຫຼວງນໍ້າທາ ເຂດດັ່ງກ່າວມີຄວາມສະດວກ ເຂົ້າເຖິງຕະຫລາດ ສສ ຫວຽດນາມ, ໄທ ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາຕະຫຼາດຫຼັກຂອງສາລີ

#. ກຸ່ມທີ 3: ເມືອງຄໍາ(ຂ.ຊຽງຂວາງ ແລະ ຂ. ຫົວພັນ ເຂດດັ່ງກ່າວມີຄວາມສະດວກ ເຂົ້າເຖິງຕະ ຫລາດ ສສ ຫວຽດນາມ, ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາຕະຫຼາດຫຼັກຂອງສາລີ

#. ກຸ່ມທີ 4: ເຂດພາກກາງ ແຕ່ແຂວງ ບໍ່ຄໍາໄຊ, ຄໍາມ່ວນ, ສະຫ້ວນນະເຂດ, ຈໍາປາສັກ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື ເຂດດັ່ງກ່າວມີຄວາມສະດວກທາງດ້ານຄົມມະນາຄົມ ເຂົ້າເຖິງຕະຫລາດ ປະເທດ ໄທ ແລະ ສສ ຫວຽດນາມ

ສິ່ງສໍາຄັນ, ແມ່ນນະໂຍບາຍຂອງພັກ, ໄດ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ ແກ່ ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ສິ່ງອອກສາລີ ອີກປັດໃຈໜຶ່ງເພີ່ມເຕີມແມ່ນການສະໜອງທຶນເພື່ອຊື້ ແນວພັນ ແລະ ຝຸ່ນ(ປັດໃຈການຜະລິດຫຼັກຂອງການປູກສາລີ) ໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ປູກ ໂດຍນັກລົງທຶນໄທ, ນັກລົງທຶນຈີນ ແລະ ນັກລົງທຶນ ຫວຽດນາມ

ອີກດ້ານໜຶ່ງ ແມ່ນມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງຫຼັງເກັບກ່ຽວ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງອາຫານສັດ CP, ບໍລິສັດຄວາມຫວັງໃໝ່(ຈີນ) ແລະ ບໍລິສັດຫົວອາຫານສີຂຽວ (ຫວຽດນາມ) ຢູ່ວຽງຈັນ,.. ໄດ້ກາຍເປັນປັດໃຈສະໜັບສະໜູນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ການປູກສາລີ.

1. ບໍລິສັດ CP

- ຕ້ອງການສາລີ ແຫ້ງ (14%) 60,000 – 70,000 ໂຕນ/ປີ
- ຖົ່ວເຫລືອງ 3000 ໂຕນ/ປີ
- ມັນຕົ້ນແຫ້ງ: 15.000 ໂຕນ/ປີ

2. ບໍລິສັດຄວາມຫວັງໃໝ່(ຈີນ) ແລະ ບໍລິສັດຫົວອາຫານສີຂຽວ (ຫວຽດນາມ)

- ຕ້ອງການສາລີແຫ້ງ(14%) 50,000 – 60,000 ໂຕນ/ປີ
- ຖົ່ວເຫລືອງ 30.000 ໂຕນ/ປີ
- ມັນຕົ້ນແຫ້ງ: 15.000 ໂຕນ/ປີ

ຕາຕະລາງ: ເນື້ອທີ່, ຜົນຜະລິດສາລີຢູ່ປະເທດເຮົາແຕ່ປີ 1980 – 2019

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ສະຖິຕິກະສິກໍາ ປະຈຳປີ 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015, 2019, 2020

ລ/ດ	ປີ	ເນື້ອທີ່ ha	ສະມັດຕະພາບ tons	ລວມ ຜ/ລ tons	ແນວພັນນໍາໃຊ້ %
1	1980	28.300	1,0	28.300	
2	1985	26.900	1,2	33.300	
3	1990	36.600	1,8	66.500	
4	1995	29.100	1,7	50.400	
5	2000	49.000	2,4	117.000	30
6	2005	86.000	4,3	372.600	85
7	2010	184.900	4,8	915.200	100
8	2015	223.200	5,3	1.234.065	100
9	2019	151.900	5,2	793.625	100
10	2020	106.080	4,97	526.426	100

ຂ. ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກໃນການປູກສາລີຢູ່ປະເທດເຮົາ:

1. ແນວພັນສາລີລູກປະສົມ(ສາລີອາຫານສັດ, ສາລີເຂົ້າໜຽວ, ສາລີຫວານ) ທີ່ປູກໃນປະຈຸບັນ ນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ100%, ບໍ່ສາມາດເປັນເຈົ້າ ການໄດ້ດ້ານແນວພັນ ແລະ ລະດູການປູກ.
2. ເນື້ອທີ່ປູກຢູ່ກະແຈກກະຈາຍ(ນ້ອຍ), ບໍ່ທັນມີການວາງແຜນ ແລະ ຈັດສັນເນື້ອທີ່ປູກສາລີສະເພາະ,...
3. ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ(ວັດຖຸຮັບໃຊ້ການຜະລິດນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ຝຸ່ນ, ຢາ, ແຮງງານ...)
4. ດິນປູກນັບມື້ນັບສຸດໂຊມ, ຂາດການບຳລຸງ ແລະ ຮັກສາດິນ
5. ການນຳໃຊ້ສາລີເຂົ້າໃນການລ້ຽງສັດຍັງບໍ່ທັນຫຼາຍ (ຟາມມີໜ້ອຍ...)
6. ຕະຫລາດສາລີບໍ່ແນ່ນອນ, ຂຶ້ນກັບຕ່າງປະເທດ
7. ການເກັບຮັກສາຫຼັງເກັບກ່ຽວຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເທົ່າທີ່ຄວນ(ຄຸນນະພາບຕ່ຳ, ບໍ່ໄດ້ມາດຖານສິ່ງອອກ, ບໍ່ສາມາດແຂ່ງຂັນດ້ານການຕະຫລາດ...)

8. ການຄຸ້ມຄອງ, ການນຳໃຊ້ລະບຽບກົດໝາຍນຳເຂົ້າແນວພັນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ (ແນວພັນປອມ, ບໍ່ຮູ້ທີມາ, ບໍ່ຮູ້ຫ້າງຮ້ານ...)

9). ການປ່ຽນແປງສະພາບແວດລ້ອມເຊັ່ນ: ແຫ້ງແລ້ງ, ນໍ້າຖ້ວມ..., ນັບມື້ ນັບຮຸນແຮງຂຶ້ນ, ພະຍາດລະບາດ, ແມງໄມ້ຊະນິດໃໝ່ເກີດຂຶ້ນ, ດິນມີການ ເຊາະເຈື່ອນ, ດິນເຊື່ອມໂຊມປູກສາລີບໍ່ໄດ້...

10). ຄ່າແຮງງານສູງ/ຂາດແຮງງານ; ວັດສະພິດທຳລາຍ

11). ການຄົ້ນຄ້ວາ, ປັບປຸງແນວພັນໃໝ່ໃຫ້ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂ ສະພາບແວດລ້ອມ, ທົນຕໍ່ພະຍາດ, ບຶ້ງແມງ, ມີອາຍຸສັ້ນ, ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ,... ເພື່ອຍົກສູງຜົນຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບຂອງຜູ້ຜະລິດແມ່ນຍັງຈຳກັດ, ພິເສດ, ບັນດາວິທີການເຕັກນິກ, ເຖິງແມ່ນວ່າມີການປັບປຸງແກ້ໄຂ ແຕ່ຍັງບໍ່ ທັນຕອບສະໜອງໄດ້ຄວາມຕ້ອງການໄດ້ ດ້ານແນວພັນໃໝ່.

12). ໄລະຫ່າງແຖວ, ໄລະຍະຫ່າງຕົ້ນ, ການໃສ່ຝຸ່ນ(ອັດຕາຝຸ່ນໃສ່), ລະດູ ການປູກ, ການປ້ອງກັນສັດຕູພືດ, ການເກັບຮັກສາຫຼັງເກັບກ່ຽວ ແມ່ນຍັງບໍ່ ທັນໄດ້ດີ,...

ສາລີ: ຊື່ວິທະຍາສາດ Zea mays L.

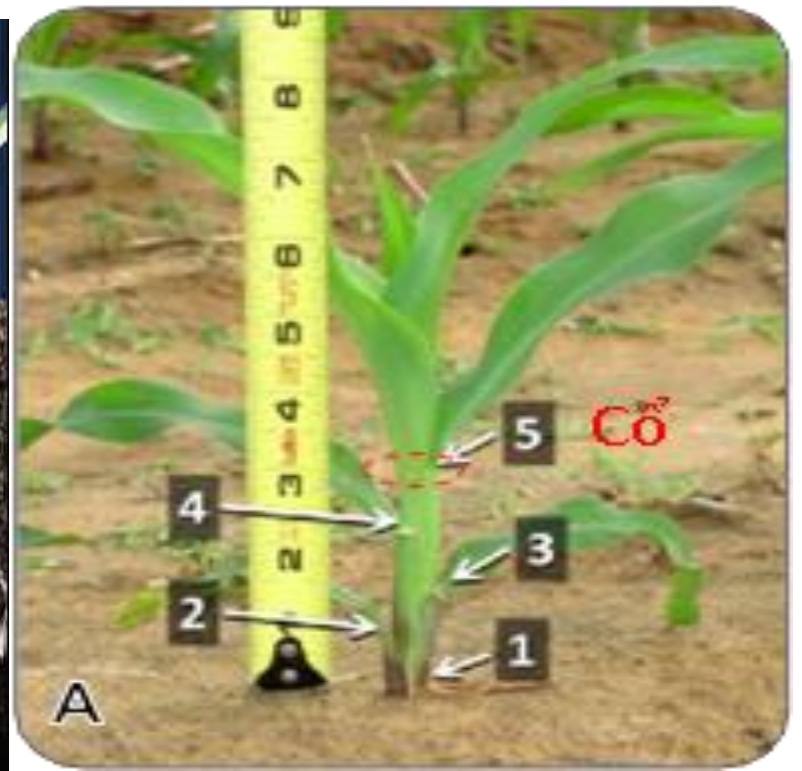
ຊື່ສາມັນ: Maize ຫລື Corn

ຕະກຸນ: ຫຍ້າ

ສາລີໃຊ້ເປັນອາຫານຂອງຄົນເຮົາ, ອາຫານສັດ, ມີຕົ້ນກຳເນີດຈາກປະເທດເມກຊິໂກ ແລະ ອາເມລິກາກາງ. ສາລີເປັນພືດອາຫານຫຼັກຂອງຊາວພື້ນເມືອງອິນເດຍແດງ, ບັນດາປະເທດອາເມລິກາລາຕິນ ແລະ ໄດ້ແພ່ຂະຫຍາຍປູກ ໄປບັນດາປະເທດເອີລົບ, ເພາະສາລີເປັນພືດທີ່ປູກງ່າຍ, ປັບຕົວຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ, ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການດ້ານອາຫານຂອງຄົນເຮົາເພີ່ມຂຶ້ນ, ສາລີຈຶ່ງໄດ້ແຜ່ຂະຫຍາຍປູກຢູ່ທະວີບອາຊີໃນຊ່ວງສັດຕະວັດ ທີ 16 ໂດຍນຳເຂົ້າມາຂອງພໍ່ຄ້າ ແລະ ນັກເດີນເຮືອ, ສ່ວນຢູ່ປະເທດເຮົາຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ມູນລະອຽດ ສາລີໄດ້ນຳເຂົ້າ ມາປູກໃນປີໃດ, ສັດຕະວັດໃດ, ໃຜເປັນຜູ້ນຳເຂົ້າມາປູກ.

II. ຈຸດພິເສດດ້ານຊີວະສາດສາລິ:

1). ຮາກ: ສາລິເປັນພືດລະບົບຮາກຝ່ອຍ, ແກ່ນສາລິ ເມື່ອໄດ້ຮັບຄວາມຊຸ່ມ, ອຸນນະພູມ, ອາກາດທີ່ເໝາະສົມເມັດແຕ່ກງອກ ແລະ ຮາກທີ່ໜຶ່ງເລີ່ມຂະຫຍາຍຕົວເຊິ່ງເອີ້ນວ່າຮາກ ຊົ່ວຄາວມີປະມານ 3-5 ຮາກ, ຮາກດັ່ງ ກ່າວມີອາຍຸຢູ່ໄດ້ປະມານ 2-3 ອາທິດ (ສາລິ 3-4 ໃບ), ໄລຍະນີ້ຕົ້ນສາລິອາໄສກິນທາດບໍາລຸງລ້ຽງໃນເມັດ ແລະ ຫຼັງຈາກ 5-6 ໃບຂຶ້ນໄປສາລິເລີ່ມອາໄສດູດທາດບໍາລຸງລ້ຽງຈາກພາຍນອກ(ຈາກດິນ) ສະນັ້ນ, ສະໜອງທາດບໍາລຸງລ້ຽງໃຫ້ພຽງພໍ, ຖືກຕາມແຕ່ໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຮາກຂໍ້ທີ 1 ເລີ່ມຂະຫຍາຍຕົວ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຮາກຂໍ້ ແລະ ຮາກຝ່ອຍເປັນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍ, ເມື່ອສາລິຈະເລີນເຕີບໂຕຮອດໄລຍະອອກ ດອກ, ຮາກຂໍ້ທີ່ເກີດຈາກບັນດາຂໍ້ປ້ອງທີ່ຢູ່ຕິດໃກ້ໜ້າດິນ ເລີ່ມຂະຫຍາຍຕົວ(ເອີ້ນວ່າຮາກຄຽງ ຫຼື ຮາກອາກາດ) ມີຄຸນປະໂຫຍດປ້ອງກັນລໍາຕົ້ນ ບໍ່ໃຫ້ຫັກລົ້ມ, ດູດທາດອາຫານ, ຮາກຈະຂະຫຍາຍຕົວຊໍາລົງ ຫຼັງສາລິອອກດອກປະສົມພັນ ແລະ ຢຸດການຂະຫຍາຍຕົວໃນເວລາສາລິສຸກແກ່, ຮາກຈະຍາວ ຫຼື ສັ້ນ ຂຶ້ນກັບສະພາບດິນ, ດິນອຸດົມສົມບູນ, ມີຄວາມຊຸ່ມພຽງພໍ ຮາກຂະຫຍາຍຕົວດີ, ຈໍານວນຮາກຂອງແຕ່ລະຊະນິດແນວພັນກໍ່ແຕ່ກຕ່າງກັນ, ຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍ, ຕົ້ນມີຮາກຫຼາຍແຂງ ແຮງກ່ວາ, ປ້ອງກັນລໍາຕົ້ນໄດ້ດີ, ຫົນຕໍ່ສະພາບແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການຫັກລົ້ມດີກ່ວາຕົ້ນມີຮາກໜ້ອຍ

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຮາກສາລີ 10 – 15 ແລະ 25 - 30 ວັນຫຼັງປູກ

2. ຕົ້ນ: ສາລີມີລຳຕົ້ນແຂງ, ຕົ້ນມີລວງສູງແຕ່ 60 cm– 6m ຂຶ້ນກັບແຕ່ລະຊະນິດແນວພັນ, ຕົ້ນປະກອບດ້ວຍຂໍ້ປ້ອງ, ກາບໃບ, ຂໍ້ເປັນບ່ອນເຊື່ອມຕໍ່ຂອງປ້ອງ, ບ່ອນເກີດຂອງຮາກ, ແຕກກໍ່, ເກີດຝັກ ແລະ ກາບໃບ, ບັນດາປ້ອງທີ່ຢູ່ໃກ້ກົກຕົ້ນຕິດໜ້າດິນຈະໜາ, ສັ້ນ ແລະ ຄ່ອຍຍາວຂຶ້ນໄປດ້ານປ່າຍຕົ້ນ, ສາລີມີຈຳນວນປ້ອງແຕ່ 8–20 ປ້ອງ(ອີງຕາມແຕ່ລະຊະນິດແນວພັນ), ສາລີມີການແຕກກໍ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ຫຼື ບໍ່ມີການແຕກກໍ່, ຂຶ້ນກັບແຕ່ລະຊະນິດແນວພັນ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນດິນ, ສ່ວນຫຼາຍສາລີເມັດຫິນ(ສາລີເມັດຫົວມິນ), ສາລີຫວານຈະແຕກກໍ່ຫຼາຍກ່ວາສາລີເມັດຫົວຫລຸບມີ 3-4 ຕົ້ນຕໍ່ສຸມ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຄືກັບຝັກຕົ້ນແມ່.

3. ໃບ: ໃບສາລີປະກອບດ້ວຍ: ກ້ານໃບ, ກ່າງໃບ, ແຜ່ນໃບ, ແຜ່ນໃບມີກ່າງໃບຢູ່ທາງກາງ ເພື່ອຄຳຊູໃບໃຫ້ ແຂງແຮງ, ມີປະໂຫຍດໃນການສັງເຄາະທາດອາຫານ, ຢູ່ປ່າຍແຜ່ນໃບມີຂົນນ້ອຍໆ ເພື່ອຊ່ວຍ ສັງເຄາະແສງຫລໍ່ລ້ຽງລຳຕົ້ນ, ໄລຍະ ຫ່າງຂອງແຕ່ລະໃບແມ່ນຂຶ້ນກັບລວງຍາວຂອງປ້ອງ ແລະ ມີຈຳນວນໃບແຕ່ 8 - 48 ໃບ (ຂຶ້ນກັບແຕ່ລະຊະນິດແນວພັນ).

4. ດອກ: ສາລີເປັນພືດທີ່ມີດອກຜູ້ ແລະ ດອກແມ່ຢູ່ໃນຕົ້ນດຽວກັນ ແຕ່ແຍກກັນຢູ່, ດອກຜູ້ຈະເກີດເປັນພື້ວດອກ ຢູ່ປ່າຍສູດຂອງຕົ້ນ, ພື້ວດອກປະກອບດ້ວຍຫຼາຍກິ່ງດອກ, ແຕ່ລະກິ່ງດອກປະກອບດ້ວຍຫຼາຍດອກນ້ອຍທີ່ເປັນຄູ່, ແຕ່ລະດອກນ້ອຍບັນຈຸປໍ້ເກສອນຜູ້, ແຕ່ລະປໍ້ເກສອນຜູ້ຈະມີ 2 ຫ້ອງ, ແຕ່ລະຫ້ອງບັນຈຸເກສອນປະມານ 2,000–2,500 ເມັດເກສອນ ແລະ ໜຶ່ງພື້ວດອກມີດອກຜູ້ປະມານ 700–1,400 ກິ່ງດອກນ້ອຍ. ສະນັ້ນ, ໃນໜຶ່ງຕົ້ນຈະມີເກສອນປະມານ 10–30 ລ້ານເມັດເກສອນ ທີ່ສາມາດຈະປະສົມໃຫ້ດອກແມ່, ເກສອນຜູ້ເລີ່ມບານ ແລະ ເລີ່ມປົວເກສອນຫຼາຍໃນມື້ທີ 3 ຫາມື້ທີ 5 ຫຼັງເກສອນຜູ້ເລີ່ມປົວ, ໄລຍະນີ້ດອກແມ່ກໍ່ເລີ່ມບານ(ອອກໃໝ).

-ເກສອນດອກຜູ້ຈະບານ ແລະ ຈະປົວຫຼາຍໃນເວລາຕອນເຊົ້າ 8 – 10ໂມງເຊົ້າ(ລະດູແລ້ງ) ແລະ 9 – 10 ໂມງ (ລະດູໜາວ).

- ເກສອນດອກຜູ້ຈະບານໃຊ້ເວລາ 10 – 15 ວັນ ແລະ ເກສອນຜູ້ ມີຄຸນນະພາບດີກ່ວາໝູ່ ແມ່ນເກສອນດອກທີ່ບານໃນມື້ທີ 3-4-5-6 ຈາກນັ້ນກໍ່ຄ່ອຍລຸດລົງ.

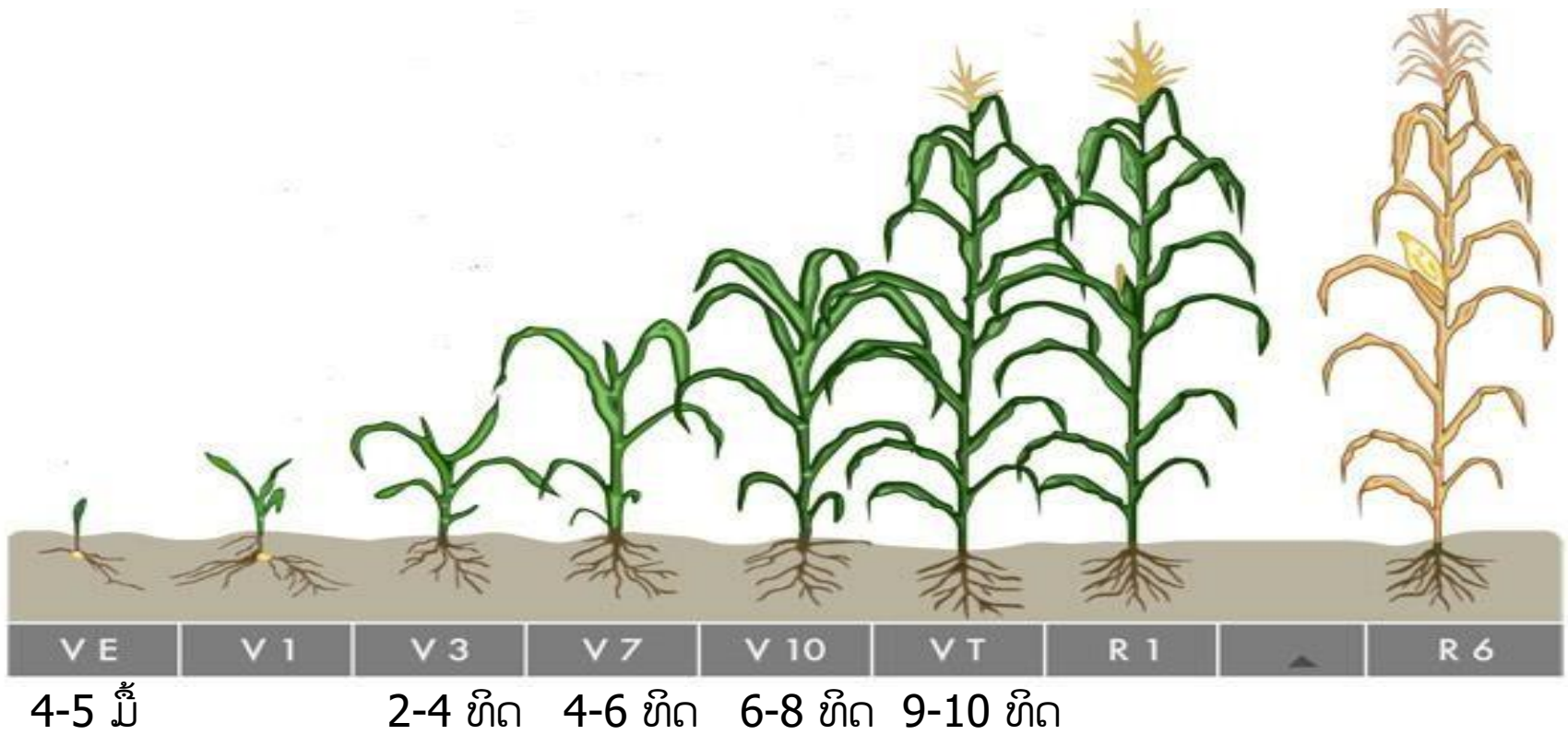
- ຄຸນນະພາບຂອງເກສອນດອກຜູ້ຈະແຂງແຮງດີ ຫຼັງປົວອອກຈາກດອກ ແລະ ໄດ້ຮັບການປະສົມພັນກັບດອກແມ່, ຈາກນັ້ນຄຸນນະພາບກໍ່ຄ່ອຍລຸດລົງຕາມລຳດັບ.

- ອຸນະພູມທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ການປະສົມພັນຂອງສາລີ : 22 – 28 °C, ຄວາມຊຸ່ມ 70 – 80%, ລົມພັດບໍ່ແຮງ

- ອຸນນະພູມທີ່ບໍ່ເໝາະສົມຕໍ່ການປະສົມພັນຂອງສາລີຕໍ່າກົ່ວ 20°C ຫຼື ສູງກົ່ວ 35°C, ມີຝົນຕົກ, ລົມແຮງ, ອຸນະພູມສູງ, ຄວາມຊຸ່ມຕໍ່າ ລ້ວນແຕ່ເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການປະສົມພັນຂອງສາລີ

5. ດອກແມ່: ເອີ້ນວ່າຝັກ ທີ່ເກີດຈາກຂໍ້ຕົ້ນ, ມີໜຶ່ງຝັກ ຫຼື ຫຼາຍຝັກໃນໜຶ່ງຕົ້ນ, ຝັກປະກອບດ້ວຍກ້ານຝັກທີ່ມີຂໍ້ສັ້ນໆ ເປັນຈຳນວນຫລາຍ ແລະ ກາບຝັກ, ຝັກປະກອບດ້ວຍຊໍ່ເກສອນແມ່ ທີ່ເກີດເປັນຄູ່ເອີ້ນວ່າແຖວຝັກ ແລະ ເກສອນແມ່ ເອີ້ນວ່າໃໝ ທີ່ເກີດຈາກຮັງໄຂ່(ແກນສາລີ), ໄໝແຕ່ລະເສັ້ນມີປຸ່ມຂົນນ້ອຍໆທີ່ສາມາດຮັບເກສອນຜູ້ໄດ້ຕະຫລອດ ເວລາ, ໄໝທີ່ຢູ່ຫົວຝັກຈະເກີດກ່ອນ, ຕໍ່ມາໃໝຢູ່ກາງຝັກ ແລະ ທ້າຍຝັກ, ແຕ່ໄໝທີ່ຢູ່ກາງຝັກຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ພື້ນອອກປ່າຍຝັກກ່ອນໃໝທີ່ດ້ານຫົວ ແລະ ປ່າຍຝັກ ສະນັ້ນ, ໄໝທີ່ຢູ່ກາງຝັກຈຶ່ງໄດ້ຮັບເກສອນຜູ້ກ່ອນໝູ່, ເຮັດໃຫ້ເມັດທີ່ຢູ່ສ່ວນກາງຝັກມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ເມັດໃຫ່ຍກ່ວາເມັດທີ່ຢູ່ດ້ານຫົວຝັກ ແລະ ທ້າຍຝັກ, ໄໝດອກແມ່ ຈະ ປ່ຽນເປັນສີນ້ຳຕານ ແລະ ຫ້ຽວແຫ້ງ ຫລັງໄດ້ຮັບການປະສົມພັນ ແລະ ໜຶ່ງຝັກຈະມີໃໝປະມານ 400-1.000 ເສັ້ນ, ສາລີເປັນພືດປະສົມພັນຂ້າມ ການປະສົມດ້ວຍຕົວເອງຈະເກີດຂຶ້ນມີໜ້ອຍ ປະມານ 5%, ເກສອນຜູ້ຈະປົວໄປ ຕາມກະແສລົມ ຫຼື ຄວາມດຶງດູດຂອງໜ່ວຍໂລກ ເມື່ອໄໝດອກແມ່ໄດ້ຮັບເກສອນຜູ້ຈະຂະຫຍາຍຕົວທັນທີ, ການປະສົມພັນຂອງເກສອນຜູ້ ແລະ ເກສອນແມ່ຈະໃຊ້ເວລາ 12-28 ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເກສອນຜູ້ເລີ່ມສຳພັດກັບເກສອນຂອງ ດອກແມ່, ຖ້າເງື່ອນໄຂສະພາບແວດລ້ອມເໝາະສົມເກສອນຜູ້ຈະຢູ່ໄດ້ 18-24 ຊົ່ວໂມງ ແລະ ຕາຍພາຍໃນ 2-3ຊົ່ວໂມງ ຖ້າສະພາບແວດລ້ອມບໍ່ເໝາະສົມ ແລະ ຫລັງສາລີປະສົມພັນສຳເລັດປະມານ 35-40 ວັນ ສາມາດເກັບ ກູ້ໄດ້.

6.ເມັດ: ເມັດໄດ້ຈາກການປະສົມລະຫວ່າງເກສອນຜູ້ທີ່ປົວຕົກ ໃສ່ເກສອນຂອງດອກແມ່, ການປະສົມເກສອນຈະເກີດ ຂຶ້ນໄດ້ ຈາກການປະສົມຂ້າມຕົ້ນເກືອບ 97% ແລະ ແຖວເມັດໃນຝັກ ຈະລຽນກັນເປັນຄູ່ ສະນັ້ນ, ຝັກສາລິຈະເປັນແຖວຄູ່(ບໍ່ມີແຖວ ຄຶກ), ຝັກມີຈຳນວນແຖວເມັດແຕ່ 10-20 ແຖວ, ເມື່ອດອກ ແມ່ໄດ້ຮັບການປະສົມພັນ, ເມັດຈະຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ສະສົມ ທາດແປ້ງເຂົ້າໃນເມັດ. ເມັດປະກອບດ້ວຍແປ້ງເປັນສ່ວນໃຫ່ຍ ກວມ 70-85%, ປະກອບ ດ້ວຍ 2 ຊະນິດແປ້ງຄື: ແປ້ງແຂງ ແລະ ແປ້ງອ່ອນ, ແປ້ງແຂງໃສເລື້ອມ, ມີທາດໂປຕິນສູງ ກວ່າ ແປ້ງອ່ອນ, ແປ້ງອ່ອນມີສີຂາວຂຸ້ນ, ອັດຕາສ່ວນແປ້ງຢູ່ໃນເມັດກໍ ແຕກຕ່າງກັນຂຶ້ນກັບແຕ່ລະຊະນິດແນວພັນ.

III. ລະດູການປູກ

+ **ລະດູທີ່ 1(ລະດູຝົນ):** ຢູ່ປະເທດເຮົາສ່ວນຫລາຍເນື້ອທີ່ປູກສາລີ ອາຫານສັດປູກໃນລະດູຝົນເປັນສ່ວນໃຫ່ຍ, ອາໃສ່ນໍ້າຝົນຫົດ.

- ປູກເດືອນ 4-5 ເກັບກູ້ ເດືອນ 8-9 (ຫຼືກລ້ຽງປູກບໍ່ໃຫ້ສາລີ ອອກດອກປະສົມພັນໃນຊ່ວງເດືອນ 8 – 9 ທີ່ມີຝົນຕົກຫລາຍເປັນຜົນ ສະທ້ອນຕໍ່ການປະສົມພັນ ແລະ ຜົນຜະລິດ)

+ **ລະດູທີ່ 2:** ປູກເດືອນ 10-11, ເກັບກູ້ ເດືອນ 1-2 ປີຕໍ່ມາ, ປູກລະ ດູແລ້ງສໍາຄັນນໍ້າຫົດ ແລະ ບໍ່ຄວນປູກໃນເດືອນ 2-3 ເພາະຈະໃຫ້ຜົນ ຜະລິດຕໍ່າ ເນື່ອງຈາກອຸນະພູມສູງໃນຊ່ວງອອກດອກເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ ການປະສົມພັນ ແລະ ເກັບກູ້ຈະຖືກຊ່ວງຝົນທ້າຍເດືອນ 5 -6

ຕາຕະລາງ1: ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ການປູກ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງສາລີ

ລາຍລະອຽດ	ຄວາມເໝາະສົມ	ຂໍ້ຈຳກັດ
1. ພູມອາກາດ - ອຸນນະພູມ (ອົງສາ)	1). ອຸນນະພູມທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕ 25 -35 ອົງສາ 2). ແສງແດດພຽງພໍ	#. ລະດູຝົນ: ອຸນຫະພູມຕໍ່າ, ແສງແດດບໍ່ພຽງພໍ, ເກັບກູ້ຖືກຍາມຝົນ, ຫຍຸງຍາກໃນການຕາກ #. ລະດູແລ້ງ: ໃຫ້ຜົນຜະລິດດີ, ມີອຸນຫະພູມເໝາະສົມ, ແສງແດດພຽງພໍ, ສະດວກໃນການຕາກ ແຕ່ ຂາດນໍ້າຫົດ...
2. ສະພາບດິນ - ດິນ - ຄວາມເລິກຂອງໜ້າດິນປູກ - ຄວາມເປັນກົດ,ເປັນກົດ ດ່າງຂອງດິນ (PH) - ອິນຊີວັດຖູໃນດິນ	Phດິນ: 5,5-7	ເນື້ອທີ່ປູກສາລີຢູ່ປະເທດເຮົາສ່ວນໃຫຍ່ປູກໃນພື້ນທີ່ດິນຄ້ອຍຊັນ, ເຂດນອກຊົນລະປະທານ, ເນື້ອທີ່ປູກທັງໝົດ 95% ປູກໃນລະດູຝົນ(ອາໃສນໍ້າຟ້າ) ແລະ ອີກ 5% ປູກໃນ ລະດູແລ້ງ -ຂາດການປັບປຸງດິນ(ປູກຕິດຕໍ່ກັນກັນຫຼາຍລະດູ, ດິນຊຸດໂຊມ) - ໜ້າດິນຊັນປູກຝັງໜ້ອຍ - ບໍ່ໄດ້ວິເຄາະດິນກ່ອນປູກ
3. ທາດອາຫານ -ປະລິມານທາດອາຫານທີ່ຕ້ອງການຕໍ່ການຈະເລີນ ເຕີບໂຕ	-ສະໜອງທາດບໍາລຸງລ້ຽງໃຫ້ ເໝາະສົມຕາມແຕ່ລະຍະການ ເລີນເຕີບໂຕໃນແຕ່ລະໄລຍະ	-ສາລີຕ້ອງການທາດອາຫານແຕ່ລະຊະນິດແຕ່ກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະໄລຍະ, ໂດຍທົ່ວໄປຄວາມຕ້ອງການທາດອາຫານຫຼັກເຊັ່ນNPK ເລີ່ມແຕ່ແຕ່ກງອກ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍ ຂຶ້ນຕາມແຕ່ລະໄລຍະເຊັ່ນ: ໄລຍະ 10-15 ວັນຫຼັງປູກ (3-4ໃບ) ໄລຍະສາລີ 8-9 ໃບ ແລະ ກ່ອນສາລີ ອອກດອກ 10-15 ວັນຕ້ອງສະໜອງທາດອາຫານໃຫ້ພຽງພໍຈຶ່ງໃຫ້ຜົນຜະລິດດີ
4. ສະພາບນໍ້າ - ຄຸນນະພາບນໍ້າ - ປະລິມານນໍ້າທີ່ຕ້ອງການ	-ນໍ້າສະອາດ -ປະລິມານນໍ້າຝົນກະຈາຍສະໝໍ່າສະເໝີ 1,000-1,200 ມິລີແມັດ/ປີ	- ອາໃສນໍ້າຝົນເປັນສ່ວນໃຫຍ່ສໍາລັບປູກສາລີອາຫານສັດ

ຕາຕະລາງ 2: ການຈຳແນກອາຍຸສາລີ

ຊະນິດແນວພັນ	ອາຍຸ (ວັນ)	ໄລຍະຫ່າງປູກ (cm)	ຈ/ນຕົ້ນ/ຊຸມ	ຈ/ນຕົ້ນ/ຮຕ
ແນວພັນອາຍຸສັ້ນ	95 - 110	60-65 x 20-25	1	60,000-80,000
ແນວພັນອາຍຸກາງ	110 - 120	70 x 20-25	1-2	50,000-70,000
ແນວພັນອາຍຸຍາວ	≥ 120	70-80 x 20-25	1-2	70.000 - 71,000

ການປູກສາລີອາຫານສັດ(ສາລີແຂງ)

1).ດິນປູກ: ສາລີສາມາດປູກໄດ້ ໃນດິນເກືອບທຸກຊະນິດ, ໂດຍສະເພາະດິນປົນຊາຍ, ດິນອຸດົມສົມບູນ, ມີລະບົບ ນໍ້າຫຼື ແລະ ລະບາຍນໍ້າໄດ້ສະດວກ, ບໍ່ມີນໍ້າຖ້ວມຂັງ.

- ກຽມດິນໃຫ້ລະອຽດ ເພື່ອໃຫ້ຮາກຫຍາຍຕົວໄດ້ດີ, ທັງເປັນການທໍາລາຍຫຍ້າ ແລະ ທໍາລາຍບ່ອນລີ້ຊ້ອນຂອງພະ ຍາດ-ບັງແມງ.

- ອຸນນະພູມທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ການປູກສາລີ 25-35 ອົງສາ

- ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລຍ 1,000-1,200 ມິລິແມັດຕໍ່ປີ

- ຄວາມເປັນກົດ, ເປັນຕ່າງດິນປູກ PH : 5,5 – 7

2). ການເລືອກແນວພັນປູກ

- ແນວພັນເປັນປັດໃຈສໍາຄັນຕໍ່ຜົນຜະລິດ, ເລືອກແນວພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ, ທົນທານຕໍ່ພະຍາດ, ບຶ້ງແມງ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ, ບໍ່ມີສິ່ງເຈືອປົນ, ຊື່ຈາກຫ້າງຮ້ານ, ບໍລິສັດຈໍາໜ່າຍແນວພັນທີ່ແນ່ນອນ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຫລີກລ້ຽງແນວພັນປ້ອມ ແລະ ມີບັນຫາກໍ່ສາມາດປົກສາກັບຫ້າງຮ້ານ ແລະ ຜູ້ປະກອບການນັ້ນໄດ້.
- ອ່ານເບິ່ງສະລາກ, ອາຍຸການນໍາໃຊ້, ວັນຜະລິດ, ວັນໝົດອາຍຸນໍາໃຊ້, ແນວພັນອາຍຸສັ້ນ, ອາຍຸຍາວ, ເຕັກນິກປູກ, ທີ່ ຂຽນຕິດຂ້າງຖົງ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ກະທົບຕໍ່ລະດູການປູກ ລະຫວ່າງພືດປູກກ່ອນ ແລະ ພືດປູກນໍາຫຼັງ.
- ແນວພັນທີ່ແນະນໍາປູກເຊັ່ນ: LVN 10, Cp 333, 888, 501, 511, Pac 399,777,999, (Dk 6919s, Dk 9955s ແມ່ນແນວພັນທົນຕໍ່ບຶ້ງຝຸງ)

3). ລະດູການປູກ:

- + ລະດູທີ 1: ປູກເດືອນ 4-5, ເກັບກູ້ ເດືອນ 8-9
- + ລະດູທີ 2: ປູກເດືອນ 9-10, ເກັບກູ້ ເດືອນ 12-1 ປີຕໍ່ມາ

4). ການກຽມດິນປູກ: ການກຽມດິນປູກມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ຄວາມງອກ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຮາກ, ເມັດພັນແຕ່ກງອກດີ, ເມັດອອກສະໝໍ່າສະເໝີ, ຊ່ວຍໃຫ້ດິນອູ້ມນໍ້າ, ລະບາຍນໍ້າ ແລະ ຖ່າຍ ເທອາກາດໄດ້ດີ, ຊ່ວຍໃຫ້ຮາກດູດທາດອາຫານງ່າຍຂຶ້ນ.

=> ການໄຖ: ໄຖປະໄວ 7-10 ວັນ, ເພື່ອກໍາຈັດຫຍ້າ, ທໍາລາຍບ່ອນລີ້ນຊ້ອນຂອງ ພະຍາດ-ບັງແມງ, ຈາກ ນັ້ນຈຶ່ງໄຖ-ຄາດໃຫ້ລະອຽດແລ້ວປູກ.

ຮູບພາບການປູກສາລີ

5). ການຂ້າເຊື້ອພະຍາດແນວພັນກ່ອນປູກ: ແຊ່ແນວພັນສາລີໃນນໍ້າປູນໃສ 4-8ຊົ່ວໂມງ, ເພື່ອຂ້າເຊື້ອ ລາ, ພະ ຍາດທີ່ຕິດມານໍາເມັດພັນ ຫຼື ແຊ່ນໍ້າອຸ່ນ 35-40 ອົງສາ (2 ຮ້ອນ + 3ເຢັນ), ຫລື ໃຊ້ສານເຄມີ

6). ການປູກ: ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ, ແຕ່ລະຊະນິດແນວພັນມີຄວາມເໝາະສົມແຕ່ກຕ່າງກັນ ແລະ ໄລຍະຫ່າງປູກກໍ່ແຕ່ກຕ່າງກັນ, ເຮັດແນວໃດໃຫ້ສາລີໄດ້ຮັບທາດບໍາລຸງລ້ຽງໃນດິນ, ແສງແດດໃຫ້ພຽງພໍຕະຫລອດໄລຍະ ການຈະເລີ່ມເຕີບໂຕຈຶ່ງໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ.

+ ຈໍາແນວພັນໃຊ້ປູກຕໍ່ 1 ຮຕ = 18-20kg

+ ແນວພັນສາລີອາຍຸສັ້ນ: ໄລຍະຫ່າງປູກ 60-65 cm x 20-25cm x 1ຕົ້ນ(60,000-80,000ຕົ້ນ/ຮຕ)

+ ແນວພັນອາຍຸກາງ: 70cm x 20-25 cm x 1-2 ຕົ້ນ(50,000-70,000ຕົ້ນ/ຮຕ)

+ ແນວພັນອາຍຸຍາວ: 70-80cm x 20-25 cm x 1-2 ຕົ້ນ

ປູກໄດ້ 10-15ວັນ (3-4ໃບ) ຖອນແຍກປະໄວ້ 1-2 ຕົ້ນ/ຊຸມ, ຢາກໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ຈໍານວນຕົ້ນຕໍເນື້ອທີ່ຕ້ອງ ເໝາະສົມ, ສະໝໍ່າສະເໝີ, ປູກຖືກຕາມເຕັກນິກ ແລະ ຖືກຕາມລະດູການ, ປູກເລິກ 3-5cm, ບໍ່ຄວນປູກເລິກເກີນໄປ ຈະເຮັດໃຫ້ສາລີແຕ່ກງອກຊ້າ, ເມັດເໝົ້າ ແລະ ບໍ່ຄວນປູກຕົ້ນເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ເມັດບໍ່ງອກ, ນົກ, ໝູ, ມົດແມງທໍາລາຍ , ປູກແລ້ວຫົດນໍ້າທຸກຄັ້ງເພື່ອໃຫ້ດິນມີຄວາມຊຸ່ມພຽງພໍໃຫ້ເມັດພັນແຕ່ກງອກດີ ແລະ ອອກ ສະໝໍ່າສະເໝີ.

ໝາຍເຫດ:

ຄວາມງອກ: ປົກກະຕິເມັດພັນສາລີໄດ້ຜ່ານການທົດສອບຄວາມ
ງອກ, ຈຶ່ງນໍາອອກໄປຈໍາໜ່າຍ, ບາງຄັ້ງເມັດ ພັນຄ້າງສາງໃນຫ້າງ
ຮ້ານຕ່າງໆເປັນເວລາດົນນານ ແລ້ວນໍາມາຈໍາໜ່າຍ ຫລື ຊາວ
ກະສິກອນຊື້ເກັບໄວ້ເພື່ອປູກລະດູຕໍ່ໄປ, ສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນບໍ່
ເໝາະສົມເຮັດໃຫ້ ເມັດພັນມີຄວາມງອກຕໍ່າ, ວິທີການແກ້ໄຂຄື:
ກ່ອນປູກທຸກຄັ້ງທົດສອບ ຄວາມງອກເມັດພັນກ່ອນປູກ, ໂດຍ
ຊຸ່ມເອົາເມັດພັນແຕ່ລະຖົງປະສົມໃສ່ກັນໃຫ້ໄດ້ 100 ເມັດ ຫຼື
ຫຼາຍກ່ວາ ປູກໃສ່ ກະແຕະຂີ້ຊາຍ ຫຼື ດິນໝູນ, ຫົດນໍ້າໃຫ້ຊຸ່ມ
ພຽງພໍ, ຫຼັງໄດ້ 7-10 ວັນ ນັບຈໍານວນຕົ້ນທີ່ເກີດພື້ນໜ້າດິນ,
ຖ້າມີຈໍາ ນວນຕົ້ນ ງອກຫຼາຍກ່ວາ 85% ຂຶ້ນໄປ, ຖືວ່າຄວາມ
ງອກແນວພັນດັ່ງກ່າວໃຊ້ໄດ້ ແລະ ສາມາດນໍາໄປປູກໄດ້.

7). ການໃສ່ຝຸ່ນ:

ສະໜອງຝຸ່ນໃຫ້ພຽງພໍ, ຖືກຕາມໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕໃນແຕ່ລະໄລຍະ ແລະ ອີງໃສ່ຈຸດພິເສດຂອງຝຸ່ນ ແຕ່ລະຊະນິດ ກໍ່ຄືທາດບໍາລຸງລ້ຽງໃນດິນ ກ່ອນໃສ່ຝຸ່ນ.

- ຝຸ່ນຄອກ 7-10 ໂຕນ/ຮຕ (ຝຸ່ນຊິວະພາບ 2,0-2,5 ໂຕນ/ຮຕ), ໃສ່ຮອງ ພື້ນກ່ອນປູກ

- ການໃສ່ຝຸ່ນ(ຝຸ່ນເຄມີ) ແມ່ນອີງໃສ່ຈຸດພິເສດຂອງແຕ່ລະແນວພັນ (ໂດຍ ປະຕິບັດ 3 ຖືກ: 1). ໃສ່ຖືກເວລາ, 2). ຖືກວິທີ, 3). ຖືກຕ້ອງຕາມ ຈຳນວນຝຸ່ນ)

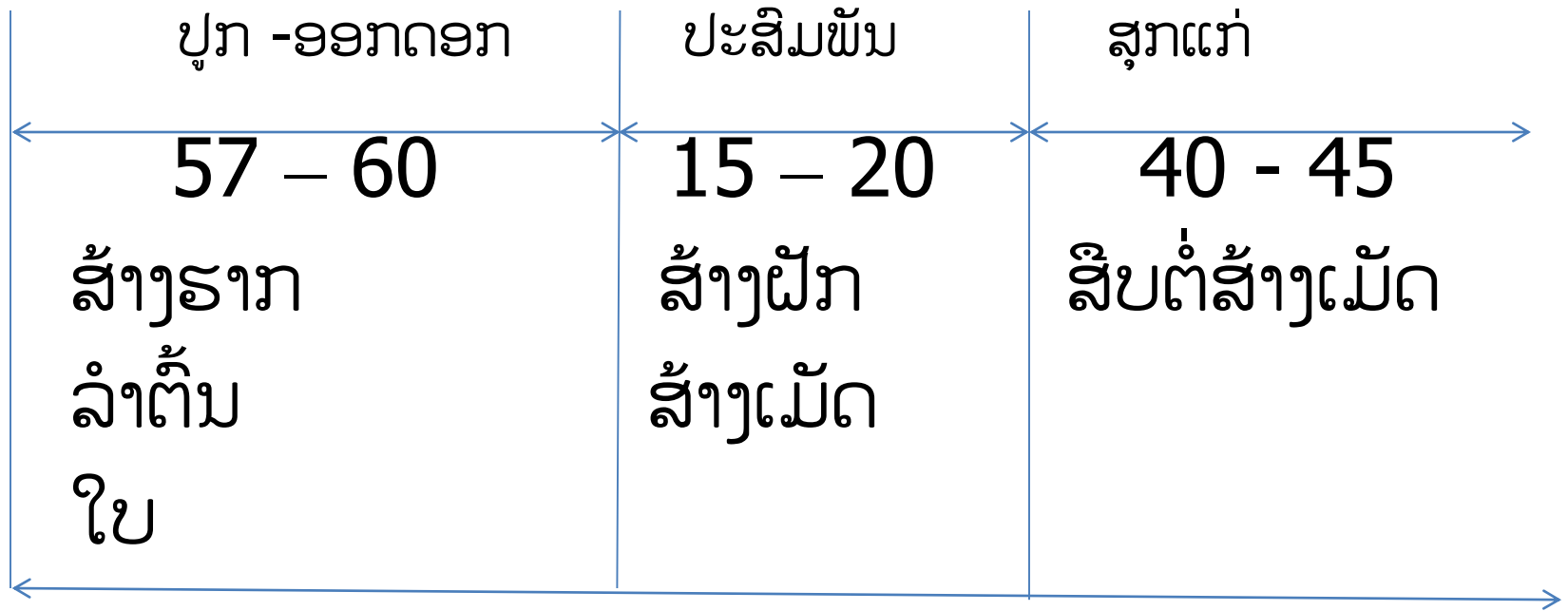
+ ໃສ່ຝຸ່ນເລັ່ງຄັ້ງທີ 1: ສາລີ 3-4 ໃບ ພ້ອມທັງເສຍຫຍ້າພວນດິນຕົ້ນ

+ ໃສ່ເລັ່ງຄັ້ງທີ 2: ສາລີ 8-9 ໃບ ພ້ອມທັງເສຍຫຍ້າພວນດິນຕົ້ນ

ການໃສ່ຝຸ່ນແຕ່ລະຄັ້ງຕ້ອງຫົດນໍ້າໃຫ້ດິນມີຄວມຊຸ່ມພຽງພໍ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຝຸ່ນ ລະລາຍ, ຊ່ວຍໃຫ້ສາລີດູດທາດ ອາຫານໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ຫຼັງສາລີ

ອອກດອກປະສົມປະສົມ, ສ້າງເມັດແລ້ວ, ບໍ່ຄວນໃສ່ຝຸ່ນອີກ, ເພາະມັນບໍ່ ຊ່ວຍໃຫ້ ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ຍັງເປັນການສິ້ນເປືອງລາຍຈ່າຍ.

ແຜນວາດ: ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງສາລິໃນແຕ່ລະໄລຍະ (ແນວພັນອາຍຸ 120ວັນ)

ກ. ຄວາມສໍາຄັນຂອງຝຸ່ນເລັ່ງ (N): ຊ່ວຍໃຫ້ຕົ້ນຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ, ສາລີຕ້ອງການຝຸ່ນ (N) ຕະຫລອດການຈະເລີນເຕີບໂຕ. ແຕ່ຕ້ອງການຫຼາຍກ່ວາໝູ່ໄລຍະສາລີໄດ້ 4-5 ໃບ ຫາ ເປັນເມັດ (ແຕ່ 15-75 ວັນ ຫລັງປູກ).

- ຂາດຝຸ່ນຢູເລັ່ງ(N): ໄລຍະສາລີຍັງນ້ອຍຕົ້ນຈະຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ, ຕົ້ນບໍ່ສົມບູນ, ໃບຂຽວອ່ອນ ຫຼື ເຫລືອງອ່ອນ. ຊ່ວງສາລີແກ່ຈະເຫັນເປັນເສັ້ນສີຂາວຄືຮູບໂຕ V ຢູ່ຕາມໃບຈົນຮອດປ່າຍໃບ, ໃບທີ່ຢູ່ດ້ານລຸ່ມແຫ້ງເຫລືອງ ແລະ ຕາຍໄປ.

- ຖ້າໃສ່ຝຸ່ນຢູເລຍຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ອາຍຸເກັບກູ້ແກ່ຍາວ, ໃບຂຽວເຂັ້ມ, ຄວາມທົນທານຕໍ່ພະຍາດບຶ້ງແມ່ງຕໍ່າ, ຕົ້ນອ່ອນແອ່, ຫັກລົ້ມໄດ້ງ່າຍ.

ຂ. ຄວາມສໍາຄັນຂອງຝຸ່ນພົດສະຟໍ (P): ມີບົດບາດສໍາຄັນຊ່ວຍໃຫ້ຮາກ, ລໍາຕົ້ນ, ໃບຂະຫຍາຍຕົວດີ, ຕົ້ນແຂງແຮງ, ອອກດອກສະໝໍ່າສະເໝີ, ເປັນເມັດ ແລະ ຝັກເຕັມເມັດດີ. ນອກນັ້ນ, ຍັງຊ່ວຍໃຫ້ລະບົບຮາກແຂງແຮງ, ທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ, ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບເມັດ.

ຂາດຝຸ່ນພົດສະຟໍ(P): ສ່ວນຫຼາຍຈະພົບເຫັນໃນຊ່ວງສາລີຍັງນ້ອຍ, ດິນປູກມີຄວາມຊຸ່ມສູງ ຫຼື ຂາດນໍ້າ, ຕົ້ນຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ, ໃບສີແດງເລືອດນົກ, ແລ້ວປ່ຽນເປັນສີດໍາ, ໃບແຫ້ງຕາຍ, ຝັກນ້ອຍ, ເມັດລົບ, ເມັດບໍ່ງາມ ແລະ ຮາກບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ.

- **ຄ. ຄວາມສໍາຄັນຄັນຂອງຜຸ່ນກາລີ(K):** ກາລີມີຄວາມສໍາຄັນໃນການສັງເຄາະທາດ, ສ້າງທາດກາກບອນ, ສັງເຄາະ ບັນດາທາດໃນເມັດ, ຊ່ວຍໃນການດູດນໍ້າ, ທົນຕໍ່ສະພາບແຫ້ງແລ້ງ, ອາກາດໜາວ ແລະ ພະຍາດ, ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນແຂງແຮງ ດີ, ສັງເຄາະທາດບໍາລຸງລ້ຽງໄດ້ດີ, ຝັກໃຫ້ຍ, ເມັດເຕັມດີ ແລະ ເມັດສວາຍງາມດີ.

- **ການຂາດຜຸ່ນກາລີ (K):** ຂອບໃບເປັນສີເຫລືອງ, ຂອບໃບແຫ້ງເຫຼືອງຄ້າຍສີເຜືອງເຂົ້າ, ຕົ້ນຫັກລົ້ມງ່າຍ, ຝັກນ້ອຍ, ເມັດບໍ່ເຕັມຝັກ, ເມັດລົບ, ເມັດບໍ່ງາມ.

• **8). ການບົວລະບັດຮັກສາ:** ໄລຍະສາລິຫາກໍ່ປູກໄດ້ 10-30 ວັນ, ຖ້າມີຫຍ້າທໍາລາຍ ເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ຜົນຜະລິດ, ສະນັ້ນການປູກສາລິຢາກໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ຕ້ອງບໍ່ໃຫ້ມີມີຫຍ້າທໍາລາຍໃນຊ່ວງ 1 ເດືອນທໍາອິດຫລັງປູກ ດ້ວຍວິທີການກໍາຈັດຫຍ້າທີ່ເໝາະສົມເຊັ່ນ: ໄຖດິນຕາກໄວ້ 7 – 10ວັນ, ຄາດໃຫ້ຫົວຫຍ້າ, ເຫຼົ້າຫຍ້າຕາຍ... ໄຖ-ຄາດໃຫ້ລະອຽດແລ້ວປູກ.

• - ເສຍຫຍ້າ, ພວນດິນຕົ້ນ ຕາມວ່າງແຖວຕົ້ນດ້ວຍແຮງງານຫລື ນໍາໃຊ້ກົນຈັກ ເມື່ອສາລິປູກໄດ້ 10 -15ວັນ(3-4ໃບ) ກ່ອນໃສ່ຝ່ນ.

• - ໃຊ້ສານເຄມີ(ຢາຂ້າຫຍ້າ) ຈະສິດກ່ອນ ຫຼື ຫຼັງປູກສາລິ, ເປັນວິທີສະດວກ ແລະ ປະຫຍັດແຕ່ລະມັດລະວັງ ເພາະ ຈະເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຜູ້ນໍາໃຊ້ຢາ, ສັດລ້ຽງ, ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສິດໃນເວລາຕອນເຊົ້າ ຫລື ຕອນແລ້ງເຢັນ(ປະຈຸບັນ ມີຫາຍຊະນິດຢາໃຫ້ເລືອກໃຊ້, ຄວນສຶກສາ ແລະ ອ່ານວິທີການນໍາໃຊ້ໃຫ້ລະອຽດກ່ອນທຸກຄັ້ງ ນໍາ ໃຊ້ຢາ)

• **9). ການໃຫ້ນໍ້າ:** ຫລັງປູກສາລິທຸກຄັ້ງໃຫ້ຫົດນໍ້າ ເພື່ອໃຫ້ດິນມີຄວາມຊຸ່ມພຽງພໍ ສາລິຈິງແຕ່ກາງອກໄດ້ ແລະ ອອກສະ ໜໍ່າສະເໝີ, ຂາດນໍ້າເຮັດໃຫ້ສາລິອອກບໍ່ດີ, ຈໍານວນຕົ້ນຕໍເນື້ອທີ່ລຸດລົງເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຜົນຜະລິດ, ສາລິຕ້ອງການນໍ້າ ຫຼາຍກ່ວາໝູ່ແມ່ນໄລຍະອອກດອກປະສົມພັນ ແລະ ສ້າງເມັດ, ຈາກນັ້ນກໍ່ຄ່ອຍລຸດລົງ, ຂາດນໍ້າໃນໄລຍະນີ້ຈະເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການປະສົມພັນ, ເມັດບໍ່ຕິດດີ, ເມັດບໍ່ເຕັມຝັກ, ຝັກບໍ່ງາມ, ເມັດລົບ, ຂາຍບໍ່ໄດ້ລາຄາ.

• ຖ້າພື້ນທີ່ປູກມີເງື່ອນໄຂສະດວກໃຫ້ນໍ້າທຸກໆ 10-14ວັນໃຫ້ນໍ້າຄັ້ງໜຶ່ງ ໂດຍອີງໃສ່ສະພາບຕົວຈິງຂອງດິນ, ສະ ພາບອາກາດ(ຖ້າດິນແຫ້ງ ຫຼາຍກໍ່ຫົດຫຼາຍຂຶ້ນເຮັດແນວໃດໃຫ້ສາລິໄດ້ຮັບຄວາມຊຸ່ມພຽງພໍຕະຫຼອດໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕຈິງຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ)

• ວິທີການທົດສອບຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນປູກໂດຍໃຊ້ມື້ຈົກເອົາດິນມາປັ້ນເຂົ້າກັນ, ຫາກປັ້ນດິນເປັນກ້ອນຕິດກັນຢູ່ ສະແດງວ່າດິນມີຄວາມຊຸ່ມພຽງພໍເໝາະຕໍ່ການປູກ ແລະ ກົງກັນຂ້າມຖ້າປັ້ນເຂົ້າກັນ ແລ້ວວ່າງມີອອກເຫັນດິນແຕ່ກສະ ອອກຈາກກັນ ສະແດງຄວາມຊຸ່ມດິນບໍ່ພຽງພໍຕໍ່ການປູກ.

10). ບຶງທຳລາຍສາລີ

ກ. ບຶງເທົາ: ສ່ວນຫຼາຍມັກລະບາດໃນຊ່ວງສາລີຍັງນ້ອຍ, ມັນຈະອອກຫາກິນໃນຍາມກາງຄືນ, ກັດໃບ, ກັດຂາດລຳຕົ້ນ, , ແລ້ວຫລາກດຶງລົງໄປໃນດິນ, ໃນບໍລິເວນອ້ອມແອ້ມຂ້າງຕົ້ນ ແລະ ຈະເຫັນຂີ້ມັນຢູ່ບໍລິເວນໃກ້ຕົ້ນ, ຖ້າເຮົາໃຊ້ໄມ້ເຄຍເບິ່ງ ໃນບໍລິເວນກ່າວຈະເຫັນມັນຫລືຊ້ອນຢູ່ໃນໃຕ້ດິນຕາມບໍລິເວນດັ່ງກ່າວ ແລະ ສ່ວນຫລາຍມັກລະບາດໃນຊ່ວງ ສາລີປູກໄດ້ 3-4 ໃບ ແລະ 7-8 ໃບ, ມັນຈະເຈາະເຂົ້າກິນລຳຕົ້ນເຮັດໃຫ້ລຳຕົ້ນຫ້ຽວແຫ້ງຕາຍ.

ວິທີການປ້ອງກັນ:

- ກ້ຽມດິນໃຫ້ລະອຽດ, ອານາໄມສວນ,...ປູກໃຫ້ຖືກລະດູການ, ປູກພືດໝູນວຽນ
- ເຮັດສິ່ງລໍ້ຈັບ(ກັບດັກ) ດ້ວຍການໃຊ້ກາກນໍ້າຕານ ຫຼື ນໍ້າຕານແດງ 400gr + ນໍ້າສົ້ມສາຍຊູ + 400cc + ເຫຼົ້າຂາວ 100cc + ນໍ້າ 100cc + 5gr ຢາຂ້າບຶງ(ຢາບໍ່ມີກິ່ນຂົ້ວ), ປະສົມເຂົ້າກັນແລ້ວຫົດ ຫຼື ຈຸມໃສ່ມັດເຜືອງແຫ້ງ, ມັດ ຫຍ້າແຫ້ງ, ກາບໝາກພ້າວບົດ ແລ້ວເອົາໄປປະໄວ້ເປັນຈຸດຕາມແຄມສວນ, ໜຶ່ງໄລ່ໃສ່ 3-4 ມັດ ແລະ ກາງຄືນມັນຈະ ອອກມາກິນ.
- ໃຊ້ມືຈັບຂ້າຖິ້ມໃນເວລາຕອນເຊົ້າ
- ໃຊ້ຢາສິດປ້ອງກັນ ຕາມການແນະນຳຂອງວິຊາການ

ຂ. ດວງເຈາະຕົ້ນ, ເຈາະຝັກ(ດ້ວງກໍ): ມັນຈະວ່າງໄຂຊ້ອນໆກັນ ຄືກັບເກັດປາ, ແລ້ວແຕ່ກເປັນໜອນ, ໜອນເຈາະເຂົ້າລໍາຕົ້ນແຕ່ເລີ່ມ ປູກຈົນຮອດເກັບກູ້, ໂດຍສະເພາະຍອດອ່ອນ, ດອກຜູ້ ແລະ ລໍາຕົ້ນ, ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນຢຸດການຈະ ເລີນເຕີບໂຕ, ຕົ້ນຫັກລົ້ມງ່າຍ, ເມື່ອມີການ ລະບາດຮຸນແຮງເຈາະເຂົ້າທໍາລາຍຝັກ ສະນັ້ນ, ຕິດຕາມກວດກາເປັນ ປະຈໍາເບິ່ງໄຂ່, ໜອນ, ຮູເຈາະ ແລະ ຍອດທີ່ຖືກທໍາລາຍເປັນປະຈໍາ, ໂດຍສະເພາະໄລຍະສາລີເລີ່ມອອກດອກ ມັກຈະ ພົບເຫັນຫລາຍກວ່າ ໝູ່, ຖ້າປ້ອງກັນບໍ່ທັນເຈາະເຂົ້າທໍາລາຍຕົ້ນ, ດອກຜູ້, ດອກແມ່, ຝັກ, ເຮັດໃຫ້ຝັກເສຍຫາຍ, ເປັນ ຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຜົນຜະລິດ

ວິທີປ້ອງກັນ: ປູກໃຫ້ຖືກລະດູການ, ຂ້າເຊື້ອດິນກ່ອນປູກ, ອານາໄມ ຊາກພືດໃນສວນ ແລະ ຈູດເຜົາໄຟຊາກພືດລະ ດູຜ່ານມາ.

- ປູກພືດໝູນວຽນ
- ນໍາໃຊ້ຢາສິດປ້ອງກັນຕາມການແນະນໍາຂອງວິຊາການ, ຖ້າມີການ ລະບາດຮຸນແຮງ

ຄ. ບຶງຝຸງສາລີ:

- ບຶງຝຸງສາລີມີອາຍຸຢູ່ໄດ້ປະມານ 33 – 63 ວັນ, ຂຶ້ນກັບອຸນະພູມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງພື້ນທີ່.

1. ໂຕແກ່ເຕັມໄວ(ແມ່ງກະເບື້ອງ)ຈະວ່າງໄຂ່ຢູ່ໃບປະມານ 100 – 250 ໜ່ວຍ

2. ພາຍຫລັງໄຂ່ແຕ່ກເປັນໂຕອ່ອນ ແລະ ຈະທໍາລາຍໃນຊ່ວງສາລີປູກໄດ້ 14 – 22ວັນ, ກັດກິນໃບ, ຍອດອ່ອນ, ລໍາຕົ້ນ ແລະ ເຈາະເຂົ້າໄປໃນຝັກສາລີ

3. ເມື່ອເປັນໂຕບຶງຈະເລີນເຕີບໂຕເຕັມທີ່ ມັນຈະລົງຈາກຕົ້ນ ແລະ ເຈາະໜົນເຂົ້າໃນດິນ ເພື່ອເປັນດັກແດ້(ເຂົ້າຫລອດ) ໃຊ້ເວລາປະມານ 1 – 2 ອາທິດ

4. ບຶງຝຸງຈະຜ່ານໄລຍະເປັນດັກແດ້ ແລະ ຈະມີວົງຈອນຊີວິດໄວຂຶ້ນ ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂອາກາດອົບອຸ່ນຂຶ້ນ.

5. ໂຕແກ່(ແມ່ງກະເບື້ອງ) ຈະຖືກ ຫລື ບິນໄປຕາມກະແສລົມ ແລະ ສາມາດທໍາລາຍໄປຍັງພື້ນທີ່ໃໝ່ໄດ້ເຖິງ 100 Km ກ່ອນມັນຈະວ່າງໄຂ່ ແລະ ຕາຍໄປ.

+ ການຈຳແນກບົງຝຸງສາລີ

- ບົງຝຸງຈະວ່າງໄຂ່ເປັນກຸ່ມ, ໄຂ່ມີສີຂາວ ນ້ອຍໆຊ້ອນກັນຢູ່ຄືກັບເກດປາ, ໂດຍທົ່ວໄປຈະພົບເຫັນຢູ່ກ້ອງໃບສາລີ
- ໄຂ່ແຕ່ກເປັນໂຕອ່ອນ, ເມື່ອໄຂ່ໃກ້ຈະແຕ່ກເປັນໂຕອ່ອນຈະປ່ຽນເປັນສີເທົາ ຫລື ສີຂີ້ກອກຢາ
- ໂຕອ່ອນມີຫົວສີດຳ, ຈະໄຕ່ອອກມາຈາກກອກກຸ່ມໄຂ່ທີ່ຝັກແລ້ວ
- ບົງຝຸງໂຕແກ່ຈະເຫັນມີຈຸດສີຂາວຄືຮູບໂຕວາຍ (Y) ຢູ່ເທິງຫົວ ແລະ ຢູ່ສ່ວນທ້າຍລຳໂຕຈະເຫັນມີຕຸ່ມສີດຳສີ່ຕຸ່ມ ວ່າງເປັນຈຸດສີ່ຫລ່ຽມຢູ່ເທິງຫລັງຂອງມັນ

+ ວິທີປ້ອງກັນ

1. ສັງເກດເບິ່ງໄຂ່ຂອງບົງຝຸງ ເຊິ່ງຈະພົບເຫັນໂດຍທົ່ວໄປຢູ່ກ້ອງໃບ, ຖ້າພົບເຫັນໃຊ້ມືບິບທຳລາຍຖິ້ມ
2. ການກຳຈັດບົງຝຸງສາລີ ໄດ້ຜົນດີກ່ວາໝູ່ແມ່ນໄລຍະບົງມີອາຍຸຕໍ່າກ່ວາ 10ວັນ ຫລັງແຕ່ກເປັນໂຕອ່ອນ, ດັ່ງນັ້ນໝັນກວດກາຕິດຕາມສວນສາລີ ເປັນປະຈຳເພື່ອມີວິທີການປ້ອງກັນທີ່ເໝາະສົມແຕ່ຫົວທີ
 - ອານາໄມສວນ, ເກັບຊາກພືດລະດູຜ່ານມາເຝົ້າໄຟຖິ້ມ, ປູກພືດໝູນວຽນ(ປູກພືດສະລັບ) ຈະຊ່ວຍຫລຸດຜ່ອນການເຂົ້າທຳລາຍສາລີ ກໍ່ຄືຕັດວົງຈອນຊີວິດຂອງມັນ.
4. ໃຊ້ແມ່ງມຸມ ແລະ ແມ່ງໄມ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ(ແຕນບຽນ,ແມງແຄງເພັດສະຄາດ...)ທີ່ຈະວ່າງໄຂ່ໃສ່ໃນໂຕບົງຝຸງ ແລະ ໄຂ່ຂອງມັນ
- 5 ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ: ການນຳໃຊ້ຢາຕ້ອງໄດ້ຮັບການແນະນຳຈາກວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ ເມື່ອວິທີການອື່ນ ຫລື ເຕັກນິກຕ່າງໆ ໃຊ້ບໍ່ໄດ້ຜົນ.
 - ການສິດຢາປ້ອງກັນ ແມ່ນໃຫ້ສິດຖືກໄຂ່, ໂຕຂອງມັນທີ່ລີ້ຊ້ອນຢູ່ໃບ, ກາບ ແລະ ຍອດຈຶ່ງມີປະສິດທິຜົນ, ຖ້າສິດພິ່ນແບບທົ່ວໄປແມ່ນປະສິດທິຜົນຕໍ່າ, ບົງບໍ່ຕາຍ.

- **ງ. ເພັຍດອກສາລີ:** ມັກບາດໃນຊ່ວງສາລີອອກດອກ, ຝົນຂາດຊວງ ແລະ ມັກລະບາດໃນລະດູແລ້ງ, ມັກພົບເຫັນມີຢູ່ດອກຜູ້, ດອກແມ່ ແລະ ໃບອ່ອນມັນຈະດູດ ກິນນໍ້າລໍ່ລ້ຽງໃນໃບ, ດອກຜູ້ ແລະ ໃໝຂອງດອກແມ່ ເປັນ

- ຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການປະສົມພັນ, ເມັດບໍ່ຈັບຝັກດີ, ເມັດລົບ, ຜົນຜະລິດຕໍ່າ.

- **ວິທີປ້ອງກັນ:** ປູກໃຫ້ຖືກລະດູການ, ຂ້າເຊື້ອດິນກ່ອນປູກ, ອານາໄມ ຊາກພືດໃນສວນ ແລະ ຈູດເຜົາໄຟ ຊາກພືດລະດູຜ່ານມາ.

- - ນໍາໃຊ້ຢາສິດປ້ອງກັນຕາມການແນະນໍາຂອງວິຊາການ, ຖ້າມີການ ລະບາດຮຸນແຮງ

- **ຈ. ແມ່ງແຄງຂຽວ, ແມ່ງແຄງຍາວ:** ສ່ວນຫຼາຍພົບມັກພົບເຫັນໃນຊ່ວງ ສາລີອອກດອກປະສົມພັນ, ດູດ

- ກິນນໍ້າລໍ່ລ້ຽງໃນຝັກ, ເມັດອ່ອນ, ເມື່ອເກັບກູ້ຈະເຫັນເມັດມີຮ່ອຍຕ່າງຕໍ່າ, ເມັດ ມີສີຕໍ່າ, ເມັດລົບ, ເປັນຜົນສະ

- ທ້ອນຕໍ່ຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບເມັດ, ຂາຍບໍ່ໄດ້ລາຄາ.

- **ວິທີປ້ອງກັນ:** ຕິດຕາມເປັນປະຈໍາຊ່ວງສາລີອອກດອກປະສົມພັນ, ຖ້າພົບເຫັນ ໃຊ້ມີຈັບທໍາລາຍຖິ້ມ ແລະ ຖ້າ ລະບາດແຮງໃຊ້ຢາສິດປ້ອງກັນ

11). ພະຍາດສາລີ

ກ. ພະຍາດລາຂີ້ໜັງ: ອາການພະຍາດ: ຢູ່ເທິງໃບຈະເຫັນເປັນຈຸດນ້ອຍໆສີເຫລືອງ, ໃບເຫັນເປັນຈຸດໂພງຂຶ້ນ, ໃບຫົດເຂົ້າ ແລະ ໜາຂຶ້ນ, ຖ້າລະບາດແຮງຈະເຫັນເປັນຝຸ່ນສີແດງ ຫລື ສີເຫລືອງຂີ້ດິນຈີ່.

- ພະຍາດດັ່ງກ່າວມັກລະບາດໃນໄລຍະສາລີອອກດອກ, ເກີດຈາກເຊື້ອລາ *Pucciniasorghii* Schw, ສະບັບເຊື້ອ ລາ ມີຢູ່ຕາມຊາກຕົ້ນສາລີທີ່ເປັນພະຍາດຂອງລະດູຜ່ານມາ, ຕິດມານໍາແນວພັນ ແລະ ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍໃນລະດູຕໍ່ໄປ.
- ພະຍາດດັ່ງກ່າວມັກເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງອາກາດເຢັນ, ອາກາດມີຄວາມຊຸ່ມສູງ ແລະ ຊ່ວງມີຝົນຕົກຫຼາຍ, ສາລີພື້ນເມືອງ, ສາລີລູກປະສົມລ້ວນແຕ່ເກີດພະຍາດດັ່ງກ່າວ.

ວິທີປ້ອງກັນ:

- + ປູກພືດໝູນວຽນ, ອານາໄມສວນ, ເຜົາທໍາລາຍຊາກພືດເປັນພະຍາດໃນລະດູຜ່ານມາ
- + ຂ້າເຊື້ອດິນ ຫຼື ຕາກແດດດິນກ່ອນປູກ
- + ບົວລະບັດຕົ້ນສາລີໃຫ້ແຂງແຮງ
- + ພົບເຫັນການລະບາດຕັດເຜົາໄຟຖີ່ມ ຫລື ໃຊ້ຢາສິດປ້ອງກັນ
- + ໃຊ້ແນວພັນທົນຕໍ່ພະຍາດດັ່ງກ່າວ

ຂ. ພະຍາດກາຍໃບແຫ້ງ:

ເບື້ອງຕົ້ນຈະເຫັນເປັນຈຸດນ້ອຍ ສີເຫລືອງຄ້າຍຄືສີເຝືອງເຂົ້າຢູ່ເທິງໃບສາລີ, ຈາກນັ້ນຄ່ອຍຂະຫຍາຍຕົວໃຫ່ຍ ຂຶ້ນເປັນສີຂີ້ເທົາ ຫຼື ສີນໍ້າຕານ ອ່ອນລຽງລາຍກັນຕາມລວງຍາວໃບແຕ່ກັກໃບຫາປ່າຍໃບ, ເມື່ອ ມີ ເງື່ອນໄຂເໝາະສົມມັນ ຈະຂະຫຍາຍໄປຫາໃບອື່ນເຮັດໃຫ້ໃບແຫ້ງຕາຍ, ແລ້ວແພ່ລາມທໍາລາຍຕົ້ນ, ຝັກ, ເຮັດໃຫ້ຝັກບໍ່ສົມບູນ, ຝັກເໝົາເສຍ.

ວິທີປ້ອງກັນ:

- + ປູກພືດໝູນວຽນ, ອານາໄມສວນ, ເຜົາທໍາລາຍຊາກພືດເປັນພະຍາດໃນລະດູຜ່ານມາ
- + ບໍ່ຄວນປູກຖີ່, ລຸດຜ່ອນການໃສ່ຝຸ່ນເລັ່ງ (N)
- + ຕິດຕາມເປັນປະຈໍາ, ຖ້າພົບເຫັນໃຫ້ຫລີກ ຫລື ຕັດເຜົາໄຟຖີ່ມ (ການຫລີກ ຫລື ຕັດຕົ້ນທີ່ເປັນພະຍາດອອກຖີ່ມນັ້ນ,ແມ່ນໃຫ້ຖີ່ມໄກ ຈາກສວນ, ເພາະພະຍາດດັ່ງກ່າວແພ່ຂະຫຍາຍດ້ວຍສະບໍ ແລະ ຈະປົວໄປຕາມກະແສລົມ ຕິດຕໍ່ ແພ່ລາມໃສ່ຕົ້ນອື່ນ)
- + ສິດຢາປ້ອງກັນ

ຄ. ພະຍາດລານ້ຳຄ້າງ(ພະຍາດໃບລາຍ): ເປັນຜົນຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຜົນຜະລິດສາລີ, ເກີດຈາກເຊື້ອລາ, ມັກລະບາດໃນຕົ້ນລະດູຝົນ, ອຸນະພູມ 20-26 ອົງສາ ແລະ ອາກາດມີຄວາມຊຸ່ມສູງ, ຢູ່ໃບຈະເຫັນເປັນສີຂາວລຽງລາຍກັນ ຍາວຢຽດຕາມລວງຍາວໃບ, ແລ້ວຄ່ອຍຂະຫຍາຍແພ່ລາມອອກ, ໂດຍອາໄສລົມພັດສະບັ່ງພະຍາດໄປທຳລາຍຕົ້ນອື່ນ, ນອກນັ້ນ, ຍັງຕິດມານຳແນວພັນທິຕາກບໍ່ແທ້ງດີ, ເກີດຈາກການປູກ ແລະ ວັດສະພິດທີ່ຢູ່ໃກ້ສວນປູກ.

- ອາການພະຍາດ:

+ ພະຍາດລານ້ຳຄ້າງຈະພົບເຫັນຢູ່ເທິງໃບມີສີຂຽວອ່ອນ ຫຼື ເຫລືອງອ່ອນສະລັບສີຂຽວແກ່, ເປັນແຖວລຽງລາຍກັນ, ຍາວຢຽດຕາມລວງຍາວໃບແຕ່ກົກໃບຫາປ່າຍໃບ, ເສັ້ນດັ່ງກ່າວອາດຍາວຊື່ ຫຼື ຂາດເປັນຊ່ວງ,ໃນຕອນເຊົ້າມີອາກາດ ເຢັນ, ຄວາມຊຸ່ມສູງຈະເຫັນມີສະບັ່ງສີຂາວໆຢູ່ໃຕ້ກ້ອງໃບເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ, ພະຍາດດັ່ງ ກ່າວຈະເຮັດໃຫ້ ດອກຜູ້, ດອກແມ່ ບໍ່ຫຍາຍຕົວເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການປະສົມພັນ ແລະ ຜົນຜະລິດ.

ວິທີການປ້ອງກັນ:

+ ຫລີກລ້ຽງປູກໃນຊ່ວງຝົນຕົກຕິດຕໍ່ກັນຫລາຍວັນ ເພາະພະຍາດດັ່ງກ່າວມັກລະບາດໃນຊ່ວງສາລີໄດ້ 1-3 ອາທິດ ແລະ ເມື່ອສາລີໄດ້ 1 ເດືອນຂຶ້ນໄປ ການລະບາດຂອງພະຍາດດັ່ງກ່າວຈະຄ່ອຍລຸດລົງ.

+ ໃຊ້ແນວພັນທົນທານຕໍ່ພະຍາດ

+ ປູກພືດໝູນວຽນ, ອານາໄມສວນ, ເຜົາທຳລາຍຊາກພືດເປັນພະຍາດໃນລະດູ ຜ່ານມາ.

ງ. ການເກັບກູ້: ວ່າງແຜນເກັບກູ້, ເກັບກູ້ສາລີສຸກແກ່ດີ, ແຫ້ງດີ, ເກັບໃນເວລາບໍ່ມີຝົນ, ອາກາດແຫ້ງດີ, ບໍ່ເກັບ ກູ້ສາລີຍັງອອ່ນ, ບໍ່ທັນຮອດອາຍຸເກັບກູ້, ສາລີມີຄວາມຊຸ່ມສູງ ເຮັດໃຫ້ເກີດເຊື້ອລາ ແລະ ເກີດມອດໄດ້ງ່າຍ, ເປັນຜົນ ສະທ້ອນຕໍ່ຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງສາລີ.

- ເກັບກູ້ແລ້ວ, ຄັດເລືອກຝັກທີ່ບໍ່ດີອອກເຊັ່ນ: ຝັກທີ່ມອດແມງເຈາະທໍາລາຍ, ຝັກເປັນເຊື້ອລາ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ແພ່ຂະຫຍາຍໄປຫາຝັກອື່ນ, ຄັດເລືອກເອົາຝັກທີ່ດີໄປຕາກ, ອົບໃຫ້ແຫ້ງ ແລ້ວເກັບຮັກສາ.

- ການເກັບກູ້ສາລີຈະຂາຍເປັນຝັກ ຫລື ແກະເມັດຂາຍກັບທີ່ໃນສວນ, ແມ່ນຂຶ້ນກັບເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂໍ້ສະດວກຂອງ ແຕ່ລະຄອບຄົວ ທີ່ ເກັບຮັກສາໄວ້ດົນລໍຖ້າໄດ້ລາຄາດີຈຶ່ງຂາຍ, ສະນັ້ນ, ຄວນເກັບຮັກສາໄວ້ບ່ອນທີ່ແຫ້ງດີ, ມີອາກາດ ຖ່າຍເທໄດ້ດີ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາເປັນຈໍາໃຫ້ຮູ້ໄດ້ ສະພາບການທໍາລາຍຂອງພະຍາດ, ບຶ່ງແມງ ເພື່ອມີວິທີປ້ອງກັນ ໃຫ້ທັນເວລາ (ອົບ, ຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງຄືນ ແລະ ຮິບຮ້ອນຂາຍຈຶ່ງໄດ້ລາຄາດີ).

